

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Terapéutica farmacolóxica		Código	750G02024
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Nuñez Fernández, Lucía	Correo electrónico	lucia.nunez@udc.es	
Profesorado	Nuñez Fernández, Lucía	Correo electrónico	lucia.nunez@udc.es	
Web	moodle.udc.es			
Descripción xeral	A terapia farmacolóxica é o coidado clínico relacionado co uso de medicamentos, sós ou en combinación con outros tipos de terapia. Nesta materia centrarémonos no uso de fármacos no campo da podoloxía. A Terapia Farmacolóxica é unha materia que se imparte no primeiro cuatrimestre do cuarto curso do Grao de Podoloxía e os principais contidos son: Farmacoloxía específica de uso podológico: indicacións, contraindicacións, efectos indeseados, interaccións, precaucións, principios activos e especialidades de: Fármacos antinfecciosos: antibióticos, antivíricos, antifúngicos e antiprotozoarios; Opiáceos; Analxésicos e antiinflamatorios; Anestésicos locais; Corticoides; Antidiabéticos; Anticoagulantes e antiagregantes plaquetarios. Tratamentos tópicos.			

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos ? Non se realizarán cambios 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen As clases magistrales seguirán siendo virtuales. Aqueles seminarios que xa estaba previsto que foran virtuales seguirán sendo virtuales. *Metodoloxías docentes que se modifican Virtualizarse os seminarios que estaba previsto que fesen presenciales. As presentacións dos traballos serán por teams. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado ? Correo electrónico: Diariamente. De uso para hacer consultas, solicitar tutorías virtuales por teams para resolver dudas y para hacer seguimiento de trabajos tutelados. ? Moodle: Diariamente. Se crearán foros de dudas en cada tema. ? Teams: 1 sesión semanal en gran grupo para el avance de los contenidos teóricos en las clases magistrales. 1 sesión semanal en grupos medianos para la realización de seminarios sobre el tema visto en la clase magistral. 4. Modificacións na avaliación A proba de respuesta múltiple realizarase por moodle. *Observacións de avaliación: Os porcentaxes da avaliación non se modifican. 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía - Non se realizarán cambios

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Coñecer e aplicar a Farmacoloxía específica de uso podológico.		A19 A32 A50	B1 B3 B5 B7 B12 B14 B18 B19

Contidos	
Temas	Subtemas

FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓN, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓN, PRECAUCIÓN, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DE FÁRMACOS QUE ACTÚAN SOBRE O SISTEMA NERVIOSO CENTRAL E PERIFÉRICO: ANALXÉSICOS (OPIACEOS E AINEs), ANTIINFLAMATORIOS (CORTICOIDES E AINEs) E ANESTÉSICOS LOCAIS.	1. Introdución á farmacoloxía do sistema nervioso central e periférico. 2. Anestésicos locais. 3. Analxésicos opioides. 4. Mediadores celulares implicados na dor e a inflamación: Histamina (antihistamínicos) e eicosanoides. 5. Fármacos analxésicos e antiinflamatorios non esteroideos (AINEs). 6. Antirreumáticos. 7. Corticoídes e antiinflamatorios esteroideos.
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓN, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓN, PRECAUCIÓN, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DE FÁRMACOS ANTIINFECCIOSOS: ANTIBIÓTICOS, ANTIVÍRICOS, ANTIFÚNGICOS E ANTIPROTOZOARIOS.	8. Introdución á quimioterapia antimicrobiana. 9. Antibióticos Beta-lactámicos 10. Antibióticos Aminoglucósidos, tetraciclínas e cloranfenicol. 11. Antibióticos Quinolonas. Sulfamidas. 12. Antibióticos Macrólidos e outros antibióticos de administración tópica. 13. Antifúngicos I: Fármacos utilizados no tratamento das dermatomicosis 14. Antifúngicos II: Fármacos utilizados no tratamento das onicomicosis. 15. Antivíricos. 16. Antiprotozoarios. 17. Antisépticos e desinfectantes.
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓN, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓN, PRECAUCIÓN, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DE FÁRMACOS QUE ACTÚAN SOBRE O METABOLISMO (ESPECIAL ATENCIÓN AOS ANTIDIABÉTICOS).	18. Fármacos hipouricemiantes e antigotosos. 19. Tratamento da diabetes: insulinas. 20. Tratamento da diabetes: hipoglucemiantes orais.
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓN, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓN, PRECAUCIÓN, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DA FARMACOLOXÍA SANGUÍNEA (ANTICOAGULANTES E ANTIAGREGANTES PLAQUETARIOS).	21. Farmacoloxía da coagulación e a hemostasia. 22. Fármacos antiagregantes plaquetarios.
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓN, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓN, PRECAUCIÓN, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DA FARMACOLOXÍA TÓPICA.	23. Farmacoloxía dermatolóxica.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A19 A32 A50 B1 B3 B19	20	50	70
Obradoiro	A19 A32 A50 B1 B3 B5 B7 B12 B14 B18 B19 C1 C3 C4 C7	15	28	43
Traballos tutelados	A19 A32 A50 B1 B3 B7 B12 B14 B19 C1 C3	4	15	19

Presentación oral	A19 A32 A50 B1 B3 B7 B12 B14 B18 B19 C1 C3	1	5	6
Proba de resposta múltiple	A19 A32 A50 B1 B3 B19	2	8	10
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición oral e con medios audiovisuais dos temas que componen o programa da materia.
Obradoiro	Sesións sobre os temas expostos na sesión maxistral co fin de aclarar puntos craves e/ou dúbidas dos alumnos. Combinaranse diversas metodoloxías/probas (exposiciones, simulacros, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, casos clínicos, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
Traballos tutelados	Realizarse un trabalho individual sobre dous casos clínicos no que o paciente teña prescrito polo menos dous fármacos e pola súa patoloxía podolóxica prescribaselle polo menos un fármaco.
Presentación oral	Exposición oral un dos dous casos clínicos expostos no trabalho tutelado. O profesor decidirá cal dos dous casos debe presentar o alumno.
Proba de resposta múltiple	50 preguntas con 5 respuestas das cales só unha é correcta. Non se aplica factor de corrección polas respuestas non acertadas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Durante as sesións maxistrais poderase expor as dúbidas que xurdan. Posteriormente e vía correo electrónico tamén se poden expor dúbidas sobre os temas expostos en clase. En cada tema haberá un foro/chat en moodle para as dúbidas que poidan xurdir.
Presentación oral	Durante os talleres realizarase atención personalizada para resolver as dúbidas e problemas que lle xurdan ao alumno.
Obradoiro	O alumno conta co apoio do profesor para a elección do tema do trabalho tutelado. Ademais o profesor axudará o alumno nas dúbidas que lle vaian xurdindo durante a realización do trabalho tutelado e a preparación da presentación oral.
Traballos tutelados	Por último, o profesor colaborará co alumno na realización da presentación oral do trabalho tutelado realizado.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Presentación oral	A19 A32 A50 B1 B3 B7 B12 B14 B18 B19 C1 C3	A avaliación da presentación oral do trabalho tutelado realizarase tendo en conta os seguintes puntos: presentación do caso (modo de expresión, uso das tecnoloxías da información e capacidade de comunicarse), información sobre a farmacoterapia do caso e respuestas ás preguntas expostas.	10
Proba de resposta múltiple	A19 A32 A50 B1 B3 B19	O alumno deberá realizar unha proba de 50 preguntas tipo test con respuesta múltiple, unha correcta de entre 5 posibles. Non puntúa negativo. O aprobado (5) estará no 70% das respuestas correctas, é dicir, o número de respuestas correctas para aprobar é de 35. É necesario obter un aprobado no exame para poder aprobar a materia. As respuestas serán evaluadas únicamente na plantilla de respuestas do examen.	70

Obradoiro	A19 A32 A50 B1 B3 B5 B7 B12 B14 B18 B19 C1 C3 C4 C7	Avaliarase en función da participación do alumno nas actividades a realizar nos seminarios. Entre outros aspectos avaliarase o traballo de forma colaborativo, a capacidade de xestionar a información e a capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.	10
Traballos tutelados	A19 A32 A50 B1 B3 B7 B12 B14 B19 C1 C3	Na cualificación do traballo considerarase a elección do caso exposto, a anamnese farmacolóxica, o tratamento farmacolóxico seleccionado, o coñecemento dos grupos farmacolóxicos empregados (mecanismo de acción, interaccións e reaccións adversas), o rigor científico, a capacidade de síntese e de crítica e a adecuación da bibliografía consultada.	10

Observacións avaliación

O sistema de cualificacións expresarase mediante cualificación numérica de acordo co establecido no art. 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional

Sistema de cualificacións:

0-4.9=Suspensu

5-6.9=Aprobado

7-8.9=Notable

9-10=Sobresaliente

9-10 Matrícula de Honra (Graciable)

Outorgarase Matrícula de Honra Graciable, ao alumno coa maior puntuación global sempre que sexa maior de 9. No caso de que o número de matrículas que se poidan outorgar sexa menor que o número de alumnos coa maior puntuación global, outorgarase matrícula de honra a aqueles alumnos coa maior nota no exame. Se continua sendo menor o número de matrículas de honra que se poden outorgar terase en conta a nota da presentación oral do traballo tutelado, o traballo tutelado escrito e por último a nota dos talleres.

Alumnos con matrícula a tempo parcial (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso): a avaliación dos talleres realizarase pola entrega dos exercicios expostos en cada taller na plataforma moodle. Nestes casos, a presentación oral dous traballos tutelados será acordada co alumno/a sen ter que ser ou día que lle corresponde. A avaliación da proba de resposta múltiple realizarase seguindo as indicacións desta guía.

Alumnos con segunda matrícula e posteriores (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso): poden presentar dispensa académica e a avaliación dos talleres, traballo tutelado e presentación oral manterase da matrícula anterior. Poderase subir a nota volvendo realizar os exercicios expostos nos talleres, traballo tutelado e presentación oral nesa matrícula. A avaliación da proba de resposta múltiple realizarase seguindo as indicacións desta guía.

Considerarase non presentado: aquel alumno que entregue menos do 50% dos exercicios expostos no taller, non realice o traballo tutelado nin a presentación oral e non asista ao exame final.

Fontes de información

Bibliografía básica	1. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Flower RJ. Farmacología. 7ª ed. Madrid: Elsevier, 2012. 2. Flórez J. Farmacología Humana. 5ª ed. Barcelona: Masson, 2008. 3. Lorenzo-Velázquez B, Lorenzo Fernández P. Farmacología básica y clínica. 18ª ed. Madrid: Médica Panamericana, 2013.
Bibliografía complementaria	1.Gómez Ortiz, Santiago y Gómez Facundo, Santiago. Guía farmacológica deutilización en podología. Consejo General de Colegios Oficiales de Podólogos.Barcelona: Nexus Médica Editores S.L. 2015.2.Marta E. Losalgesias, Ricardo Becerro de Bengoa Vallejo, Cándida María Losa Iglesias. Principios de farmacología clínica y terapéutica en podología ante la infección. Madrid: C.E.R.S.A., 2005. 3. J. Ignacio de Ahumada Vázquez, M.ª Luisa Santana Falcón, José S. Serrano Molina.Ignacio de. Farmacología práctica para las diplomaturas en ciencias de la salud: (enfermería, fisioterapia, podología) : con autoevaluación. Madrid : Díaz deSantos, 2002.

Recomendacións**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

Farmacoloxía/750G02009

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Farmacoloxía/750G02009
Observacións   É moi recomendable que o alumno superase a materia de Farmacoloxía de segundo curso do grao. Na entrega de traballos recoméndase aos alumnos que presenten documentos en papel, preferentemente reciclados, impresos en ambos os lados e que non empreguen plásticos para a entrega de varias follas, mellor documentos grapados. Os alumnos deben estar claros que a aplicación da normativa da UDC sobre as situacións de plaxio será revisada polo profesorado.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías